

ZO WEET IK WIE IK BEN

preek belijdenisdienst 22 januari 2022

Psalm 139 en Lucas 3:21-22

Als er iemand aan je vraagt: wie ben je?, wat zeg je dan? Meestal begin je te vertellen hoe je heet. 'Mijn naam is' Dan kun je zeggen waar je woont, waar en wanneer je geboren bent, wat voor werk je doet of hebt gedaan en hoe je woont. Woon je alleen of leef je samen met je levenspartner? Of je kinderen hebt. Wellicht iets over je hobby's. Bij het begin van een kring of een leerhuis in de kerk vertellen we dit soort dingen bij een kennismakingsrondje. Ik vind het interessant, meestal. Maar zijn dit soort gegevens een antwoord op de vraag wie je bent? Want wat nu als iemand aan je vraagt: wie ben jij eigenlijk? Wat zeg je dan? Ik zou stil vallen. Mijn personalia kan ik wel snel ophoesten. Maar als gaat om mijn wat diepere identiteit dan moet ik achter mijn oren gaan krabbelen. Als je even nagedacht heb dan ga je wellicht vertellen over wat je bereikt hebt in het leven, over waar blij van wordt, of juist verdrietig. Maar vertelt dit, wie je in wezen bent? Wie ben ik? is een belangrijke levensvraag. Die vraag speelt bijna altijd als je volwassenen aan het worden bent. Heb ik zicht op wie ik ben en wat ik kan? En vroeg of laat, soms door een crisis, steekt die vraag weer de kop op. Als er een verschil is gegroeid tussen je authentieke zelf en een aangeleerde natuur. Want je kunt er tegenop lopen dat je bij jezelf bent weggedreven. Kinderen hebben daar trouwens nooit last van. Ook in de filosofie is de vraag naar de identiteit een hele belangrijke. Hoe komt nu dat als je 30 jaar ouder bent geworden je nog steeds dezelfde persoon bent? Terwijl de meeste van je cellen al lang vervangen zijn. Gemiddeld duurt het iets van 7 jaar. Qua cellen, materieel gezien ben je dus niet meer dezelfde, maar je bent wel dezelfde persoon. Zelfs als je karakter door een ziekte veranderd is. Waar zit je identiteit wel en niet in? Uiteindelijk is het een mysterie.

'Ken je mij? Wie ken je dan?

Weet jij mij beter dan ik?'

zingt Trijntje Oosterhuis. Woorden van haar vader Huub

Oosterhuis, ontleend aan Psalm 139. We hebben Psalm 139

gelezen, één van de meest geliefde Psalmen. De eerste regel luidt. 'Heer, u kent mij, u doorgrondt mij.' Het is altijd goed om te beseffen wat er níet staat. Er staat namelijk niet: 'Heer, ik ken mij zelf, ik weet wie ik ben.' Deze hele persoonlijke Psalm, daarom is die ook zo geliefd, is één grote belijdenis dat Heer ons van haver tot gort kent en vertrouwd is met alle ins en outs van ons leven. en ons bestaan van begin tot einde omarmt. Er is geen ontsnappen aan. Maar dat is niet benauwend, maar bevrijdend. Alle kaarten van het leven worden op God gezet. Ook als het om je identiteit gaat. Wie ben ik ten diepste? Je kunt er best iets over zeggen. Maar in wezen weet God dat alleen. 'Heer, die mij ziet zoals ik ben, dieper dan ik mijzelf ooit ken' Als mijzelf niet begrijp, of als ik mij onbegrepen voel in het leven dan is er Eén, die ... Is dit voor jou helpende gedachte als je hiermee worstelt?

We gaan naar de Jordaan. Johannes de Doper preekt daar. Massa's mensen laten zich dopen. Hij houdt echte donderpreken. 'Stelletje slangen,- hij scheldt z'n gehoor gewoon uit - wie heeft jullie wijs gemaakt dat je straf van God kunt ontlopen? Je laat je dopen, maar laat eerst maar eens zien dat jullie echt willen veranderen' Zijn preken hebben effect. De mensen vragen Johannes: wat moeten we in Gods naam doen? 'Leef eerlijk', daar komt zijn antwoord op neer. Terwijl al die mensen gedoopt worden, komt ook Jezus om zich te laten dopen. Daar staat hij tussen die grote stroom mensen. Het is daad van solidariteit. Want als er één was, die zich niet hoefde te bekeren, als er één was die niet gedoopt hoefde te worden dan was Hij het wel. Toch kiest hij hiervoor. Hij identificeert zich met ons mensen. De weg die zij moeten gaan van kopje onder, die hij niet hoefde te gaan, gaat hij. Want zo wordt de wil van God gedaan, vertelt een ander evangelie.

Als hij gedoopt is en aan het bidden is, dat bidden was me nooit opgevallen, gebeuren er drie dingen De Hemel gaat open. De Heilige Geest daalt op hem neer in de gestalte van een duif. En er klinkt een stem uit de hemel. 'Jij bent mijn geliefde Zoon, in jou vind ik vreugde.' Letterlijk staat er: 'in jou vind ik welbehagen' Het is in de taal van de Bijbel het meest affectieve wat je kunt zeggen. Je kunt

zeggen: ik ben op je gesteld of ik mag je. Je kunt zeggen: ik hou van je. Je kunt ook zeggen: wat ben ik ontzettend blij met je, ik vind vreugde in jou. Dat is misschien wel het meest bevestigende wat je kunt horen. Heeft ooit weleens iemand dat tegen je gezegd? Je vader of moeder, je levenspartner ... Gezegd mens ben je als je dat ten deel is gevallen, want dat heeft lang niet iedereen heeft te horen gekregen. Misschien heb je wel van jongs af aan gehoord: jij deugt nergens voor. En ben je dat gaan geloven.

Vanmorgen gaat de hemel open. Er klinkt een stem. Het is de stem van God en die zegt tegen jou: 'Jij bent mijn geliefde dochter, jij bent mijn geliefde zoon, ik ben ontzettend blij met je' Voor mij mag je alles van deze dienst vergeten, maar ik hoop dat deze woorden de hele dag, je leven met je mee gaan. 'Jij bent mijn geliefde dochter, jij bent mijn geliefde zoon, ik ben ontzettend blij met je' Deze woorden zijn gericht tot Jezus. Maar omdat Jezus zich identificeerde met ons, mogen wij ons met hem identificeren. Zijn weg wordt onze weg. Dat is het grote geheim van het evangelie. Wat voor Jezus geldt, geldt ook voor jou. Niet omdat je het verdiend, niet omdat je zo goed leeft, niet omdat je zo gelovig bent. Maar omdat God ervoor kiest zo naar jou te kijken. Genade heet dat in de taal van de Bijbel.

'Jij bent mijn geliefde dochter, jij bent mijn geliefde zoon.' Het is een onze geestelijke uitdaging om dat te verstaan. Ik denk dat je daar je leven lang mee bezig kan zijn. Dat ik dit met tot in mijn diepste vezels van bestaan doorvoel. Wie ben ik? Wat is mijn diepste identiteit? 'Ik ben Gods geliefde kind' Dat is het meest fundamentele. Dat gaat aan alles vooraf. Toen we nog maar een klein begin van leven waren in moederschoot toen klonk al de stem van God: 'Ik heb jou lief voordat jij anderen liefhebt.' Daar zit onze identiteit. Maar vaak zoeken we die ergens anders. En dat is zonde. Want je kunt je identiteit zoeken in je prestaties, in wat je kunt bijdragen. Je kunt ook menen dat je identiteit zit in hoe ze over je praten. Je identiteit zit dan in je imago Of je kunt het zoeken in wat je hebt aan netwerk of bezit. Op een verjaardag deel je vaak dit soort zaken. Je laat je trofeeën zien. Daarmee kom je in hele competitieve wereld. Anderen zijn al snel je concurrenten. Maar dat zijn allemaal kwetsbare zaken. Je kunt er niet op bouwen. Want op ene moment praten ze

goed over je op het andere ben je door mand gevallen. Je leven kan een jojo worden, afhankelijk van de omstandigheden. Er is maar één ding zeker: Die stem die tegen je zegt: 'jij bent mijn geliefde zoon, jij bent mijn geliefde dochter' Daar zit je houvast. Bidden is dat je te midden van alle geraas stil wordt en luistert naar die stem, die dat tegen je fluistert. Bidden is vooral contact maken met je diepste identiteit. Bij de Jordaan ging de hemel open toen Jezus aan het bidden was.

Hoe weet je wie je bent? Dat is door de confrontatie met God. God is waarheid. Dat kun je opvatten als een abstracte uitspraak over God. Maar als er nu eens mee bedoeld wordt: God onthult waarheid. Tegenover God vallen de sluiers af. Dan gaat die uitspraak over mij. Als ik voor God sta dan vind ik mijn waarheid. Wij zijn personen. Het woord persoon komt van het Latijnse woord 'persona'. Masker of rol betekent dat. Wij hebben allemaal maskers op in de verschillende rollen die we spelen in het leven. We zijn kind, of partner, collega, geliefde of een leider. Maar als ik alleen ben, als ik bid, dan kan al die maskers afzetten. Dan sta ik voor God, hoe ben ik. Met pijnpunten, met mijn echte verlangens, met mijn kracht en met mijn zwakheid. Dat is een heilig moment. Misschien heb je dat weleens zo ervaren Je bent dan dicht bij God en dicht bij jezelf. Ik toets mij en ik wordt getoetst Het gebed is bij uitstek de plek om bij jezelf te zijn en dus bij God. Er zijn geen rollen en maskers. Mark Twain zei: een leugen kun je niet bidden. Als ik voor God sta dan vind ik mijn waarheid. Voor al de waarheid van mijn diepste identiteit.

Maarten en Renate doen dadelijk belijdenis. Ze gaan 'Ja' zeggen. Waar zeggen precies 'Ja' op? Daar is veel over te zeggen. Ook tot hun klinkt die stem. 'Je bent mij geliefde zoon, jij bent mijn geliefde dochter' Ik ben verguld met je' Als ze 'ja' zeggen dan beamen ze hun diepste identiteit. 'Ja, daar wil mee leven.' Ik wil je vragen om dadelijk in je hart ook 'Ja' te zeggen. Dat je het niet alleen aankijkt, maar ook belijdenis doet. Als een vernieuwing. Wie ben ik? was de vraag. Je kunt die vraag op twee manieren verstaan. Als: wie ben ik ten diepste? Daar hebben we het over gehad. Wie ben ik? kan ook een andere lading hebben. Wie ben ik dat God mij op het

oog heeft? In dat onmetelijke heelal ziet mij zitten? Wonderlijk zoals u mij kent. Het gaat mijn begrip te boven. Amen